

ЯНГИ ҲОСИЛ МУБОРАК!

БҲУТҲ ДҲНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

Суратларда: (Юқорида) колхоз далаида машина терими пайти. (Пастда) илгор механизатор-эвено бошқилардан Ҳасан Жўраев, Тўхта Умурзоков ва Ризокул Мусоқулов ўртоқлар. Машина теримини биринчи бўлиб бошлаган бу азаматларнинг ҳар бири 80-100 тоннадан пахта терим мажбуриятини олди.

А. Абалии фотолари.

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕХНАТНАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 180 (3918).

Жума 13 сентябрь 1968 йил.

Баҳоси 2 тийин.

● КЕЧА ЯНГИЙЎЛ ПАХТАКОРЛАРИ ДАВЛАТГА 284 ТОННА, БЕКОБОДЛИКЛАР 100 ТОННА ПАХТА ТОНШИРДИЛАР. ОҚЎРҒОН ВА БЕКОБОДА БУНКЕРЛАРДАН ДАСТЛАБКИ ТОННАЛАР ХИРМОНГА ТУКИЛДИ.

● ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР, ТЕРИМНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН БОШЛАБ ЮБОРАЙЛИК!

КАДРЛАР ОЛТИН ФОНДИМИЗ

Партиянинг бутун фаолияти, мамлакатимиз тараққиёти ва ривожига, совет кишилари амалга ошираётган барча сиёсий-ҳўжалик ишларида кадрларнинг роли ва ўрни гоёт юксак бўлиб, энг муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Республикаимиз, шу жумладан областимиз партия ташкилотлари КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитетининг пленумлари қарорларини амалга ошираётган, экономика ва маданиятни ривожлантиришда, халқимиз турмуш шароитларини яхшилашда анча муваффақиятларга эришдилар.

Беш йилликнинг ўтган даврида област саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажминин, меҳнат умумдорлигини бирмунча оширдилар. Техника-илгир қувватлари ишга туширилганлиги сабабли саноатимиз тараққиётида ислоҳ қилинган ўзгаришлар бўлмоқда. Қишлоқ ҳўжалигининг барча тармоқларини комплекс механизациялаш, фан ва техника ютуқлари ҳақида илгор тажрибалам жорий этилаётганлиги деҳқончилик маданиятини оширишга, маҳсулот еттиштиришни қўлайлаштиришга катта имкониятлар очиб берди. Областида кўпга киритилган ана шундай ютуқ ва муваффақиятларда партия ташкилотларининг барча коммунистлар ва партия кадрларининг зўр ташкилотчилик ва катта тарбиявий иш олиб бораётганлиги аққол қўришиб турбди.

Партияимиз Марказий Комитети ҳўжалик ва маданият қурилишининг кўламин ҳар қанчогидан ҳам ошириб, таъки сиёсий вазифалар мураккаблашиб кетган ҳозирги шароитда партия ва ташкилотларнинг тўғри ташлаш, кўтариш ва тарбиялаш ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини алоҳида уқтирмоқда. Партия голвий чинқилиб, ахши тайёргарликка эга бўлган, сергайрат ҳодимларнинг кўп миллионли армиясини тарбиялаб юзга етказди ва раҳбарлик ишларига кўтарди. Бу ҳодимлар партиянинг йўлини тузувчимизга хос бўлган гайрат ва ишчанлик билан кенг миқёсда амалга оширмоқдалар. Сўнгги йилларда областимизда раҳбар ҳодимлар, партия ва давлат кадрларининг состави сифат жиҳатидан анча яхшиланди. Уларнинг катта қўлчиллиги сиёсий ва ташкилотчиликнинг ахши мактабининг ўтаган тажрибали чинқилган, ишчан ва ташкилотчи ҳодимлардир. Камтарлик, партия ва халқ ишига садоқат, табиабус билан ижодий иш олиб бориш, омманинг ҳақиқий ташкилотчилари ва авангарди бўлиш, маънавий пок, ростгўй, қийинчиликлардан қўрқмаслик, интизомли ва ибратли бўлиш — кадрларимизнинг олижаноб ҳислатларидир.

Областиимиз партия ташкилотлари, шаҳар ва район партия комитетлари кадрларини ташлаш, тарбиялаш, ўстириш, уларнинг голвий ва сиёсий жиҳатдан чинқилишлари учун бирмунча ишларни амалга оширдилар. Кадрлар билан ишлаш район, шаҳар партия комитетларининг бюрolari, пленуми ва йиғинишларида тез-тез муҳокама қилинади. Область партия комитети партия, совет ва ҳўжалик кадрларининг малакаси ва тажрибасини ошириш мақсадида ҳар йили турли мўддатларга белгиланган курс ва семинарлар уюштирмоқда. Область партия комитетининг бюроси бир неча район ва шаҳар партия комитетлари, область матлубот жамияти, комсомол ва совет ташкилотлари, жамоат тартибининг саклаш бошқармаси, олий ўқув юртиларда кадрлар билан ишлаш масалалари қандай олиб борилаётганлигини муҳокама қилди. Чилонзор, Фрунзе, Янгийўл районлари, Чирчиқ ва Тошкент шаҳар партия комитетларининг кадрлар билан ишлаш соҳасидан ишлари диққатга сазовордир. Бу район ва шаҳар партия комитетларининг кадрларининг амалий ишда чинқилишлари, сиёсий-ташкилотчилик қўбиллатларини оширишлари учун турли тадбирлар қўрилмоқда. Бу ўз самарасини беришти.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXIII съездида ҳисобот докладыда айтилган-

дек, партия, совет ва ҳўжалик органлари кейинги йилларда тез-тез қайта қўрилганлиги ва қайта ташкил қилинганлиги кадрларини ташлаш, кўтариш ва тарбиялаш ишига салбий таъсир қўрсатди. Бундай қайта қўриш ва қайта ташкил қилишлар вақтида кадрларини асоссиз равишда бир ишдан иккинчи ишга олиб қўйиш ва алмаштиришларини ҳоллари юз берди, бу аса ҳодимларда ишонсизлик туғдирди, уларнинг ўз қўбиллатларини тўла равишда ишга солишларига ҳалакат берди, масъулиятсизлик учун замин мўжудга келтирди.

Эндиликда ишни чуқур биладиган, коммунистлар ва партияимизлар ўртасида обрў қозонган моҳир ташкилотчиларнинг партия ва давлат органларида, ҳўжалик ва жамоат ташкилотларига бош бўлиб турлишлари учун барча ишчиларлар яратиб берилди. Иш маънафалари ёш, сергайрат ҳодимларни раҳбарлик ишларига қўйиш билан кўтариш, қанча ва ёш кадрлардан турли фойдаланишни талаб этмоқда. Бирок, бу масала айрим район, шаҳар партия комитетлари ва бошланғич ташкилотларда ана шу талаблар даражасида эмас.

Область партия комитети Оржоникидзе, Юқори Чирчиқ районларида, матлубот жамияти ва саноат ташкилотларида, жамоат тартибининг саклаш бошқармаси ва айрим олий ўқув юртиларида кадрларини ўстириш, амалий ишга чинқитириш ва тарбиялаш ҳақида уларни турли ташлаш қончалари эмаслигини алоҳида уқтириб қўрсатди. Баъзи ҳолларда сиёсий тайёргарлиги бўш, ташкилотчилик қўбиллатига эга бўлмаган, партия, давлат иш-ишларини бўзиб, ўз ҳатти-ҳаракатлари туфайли халқ ўртасида обрў-эътиборсиз кишилар раҳбарлик лавозимларига тайинланган. Баъзи ташкилотларда аса раҳбарлик ўринларига ишчи-ўч ойлаб биронга киши тайинланмайдди. Ёш ишчан ва қўбиллати ҳодимларини аниқлаш ва ишга тайинлаш ўринга вазифасини аниқлаш олмагади. Ёш бирон ташкилотда ўзининг чинқилган ҳаракатлари учун ишдан бўшатилган кишилар ҳа деб у вазифадан бу вазифага кўтарилаверадди.

Партия Марказий Комитети бирон масалани ўртага қўйганда, унинг иккунча одамларга, кадрларга боғлиқ эканлигини ҳаминча қўрсатиб келмоқда. Модомки, шундай экан, ишчиларнинг муваффақиятини кўп жиҳатдан таъминлайдиган кадрларимизнинг етуқ, ишчан, қўбиллати, марксизм-ленинизм назариясини эгаллашган, сиёсий ўткир ва сезгир бўлишлари учун барча тадбирларни қўришни қўйиш, Кадрларимиз раҳбарлик, бошқариш ва ҳўжалик йўритиш савиятини ахши ўрганиб олишлари керак. Раҳбар ҳодим ҳамхўр, эътиборли бўлиши, коллективнинг ҳар бир аъзоси қалбига йўл тоналлиш, уларни ўз аъзосига уюштири олиши, қийинчиликларини мардонавор енгитиш, ўз ишча, маънавий поклигини, ахши сифат ва фазилатлари билан шахсан намуна қўрсатиш, партия ва давлат иш-ишларини мустаҳкам саклаш гоёт муҳимдир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXIII съездида қилган ҳисобот докладыда бундай дейилади: Кадрларини ташлаш ва тарбиялаш иш ишчиларнинг, умумдават ишчи даражасига кўтарилиши лозим. Кадрларини ташлаш, кўтариш ва тарбиялаш, партия директивларининг иккунча текшириб туриш, партия ташкилотларининг ва давлат аппаратининг ишчи такомилини ошириш асосий вазифадир. Ёш юқоридадан туртиб то йилгача партия органларининг диққат-эътиборини маъшу асосий вазифага қаратишимиз керак. Партия, совет ва ҳўжалик кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашни жиддий равишда ахшилатишимиз керак.

Партияимизнинг олтин фонди бўлган кадрларини ташлаш, тарбиялаш ишига жиддий эътибор берайлик.

ПАХТАЗОР

ЛУЧИНЛАРИ

„ЗАНГОРИ КЕМА“ЛАР ИШГА ТУШДИ

Деҳқоннинг кўндан буён орзани кутган пахта теримини етиб келди. Бир қанча майдонларга қайтадан чинқит экилди. Юқути сиёрақлашиб қолган ерларнинг оласига чинқит экилди. Хўласа, кўчат қалинлигининг нормал бўлишига эришилди. Ҳавонинг паст келиши ва ёғинларининг қўйлиб кетиши натижасида гўзалнинг ривожланиши ўтган йиллардаги нисбатан 8-10 кун ортида қўйлиб.

Мана, механизатор ўртоқ Ҳасан Жўраев бошчилиги қилаётган эвенонинг ахши пахта пайнали. «Оқ олтин» чаман-чаман бўлиб очилиб етибди. Тундаги юлдузлар каби сон-саносиз чанолардан очиб-топиб етган пахта кўш етисидан шу қадар оппоқ оқариб иур сочиб турбдики, қарасангиз қўзғилишни қамаштирадди.

Шундай ақойиб манзарани кўрдигу, қалбимиз зўр шодлик ҳиссиётлари билан тўлиб-топибди. Ани, бир эмас учта «зангори кема» гувилаб ишлайпти. Бункерга «оқ олтин» етиляпти. Пайкал чеккасида асфальт хирмонда дастлабки бункерлардан тўқилган пахта уйилиб турбди. Колхоз раиси Николай Иванович Кукса ҳам, бош агроном Холбой ана, — ўтган йили машина теримига 11 сентябрда киришган эдик, Мана, бу йил 12 сентябрда бошлаб юбордик. Шундай ҳаво паст келган бу йилги шароитда орадаги фарқи атиги бир кунга келтириб қўйдик. Бу механизаторларимиз, сувчиларимиз, барча колхозчиларимиз бутун эвено фидокорлик қўрсатиб қилган меҳнатининг натижасидир.

Бу йилги мавсумда колхозимизда неча машина ишлайпти? — сўради раисдан. — Пигурма иккунта машина ишлайпти. Ишлаганда ҳам қандай дейди, эрталаб шудринг кўтаришдан то кечаси шудринг тушушга қадар тинмай ишлайди. Биз бутунинг учун ҳамма чора-тадбирларни қўриб қўйганмиз. Машиналарга техника қарови намунали йўлга қўйилган. Ҳар бир «зангори кема»га иккунтадан механик ҳайдовчи тайёрлаганмиз. Бизнинг ҳисобимизга қўра, 22 та машина билан дозарб қиларда 140-150 тоннадан пахта терилди. Бу — колхозда кўнига 8-9 процентдан пахта тайёрланди, деган сўздир. Силар балки «ранс жува ҳам мулоблага қилиб юбордик» деб ўйлашнингиз мумкин. Нўн, асло ундай эмас. Ўтган йили ҳам шу машиналар бетинин ишлаб, кўнига 8-9 процент пахта тайёрлашмиш, та имкон берган эди. Плани 1 октябрда бажарган эдик. Бу йил ҳам 1 октябрдан кечимасдан бажарамиз.

Шу пайт уччала машина ҳам бирин-кетин пайкалда чинқиб, хирмонга бункердаги пахтани ағдарди.

нолхозда ҳам табиат қийинчиликларини ишга жиддий пўтур етказибди. Бир қанча майдонларга қайтадан чинқит экилди. Юқути сиёрақлашиб қолган ерларнинг оласига чинқит экилди. Хўласа, кўчат қалинлигининг нормал бўлишига эришилди. Ҳавонинг паст келиши ва ёғинларининг қўйлиб кетиши натижасида гўзалнинг ривожланиши ўтган йиллардаги нисбатан 8-10 кун ортида қўйлиб.

Нисолнинг зўри билан экинимизни буттурги даражасига етказиб олдик, — деб гапга аралашди агроном Холбой ана, — ўтган йили машина теримига 11 сентябрда киришган эдик, Мана, бу йил 12 сентябрда бошлаб юбордик. Шундай ҳаво паст келган бу йилги шароитда орадаги фарқи атиги бир кунга келтириб қўйдик. Бу механизаторларимиз, сувчиларимиз, барча колхозчиларимиз бутун эвено фидокорлик қўрсатиб қилган меҳнатининг натижасидир.

Бу йилги мавсумда колхозимизда неча машина ишлайпти? — сўради раисдан. — Пигурма иккунта машина ишлайпти. Ишлаганда ҳам қандай дейди, эрталаб шудринг кўтаришдан то кечаси шудринг тушушга қадар тинмай ишлайди. Биз бутунинг учун ҳамма чора-тадбирларни қўриб қўйганмиз. Машиналарга техника қарови намунали йўлга қўйилган. Ҳар бир «зангори кема»га иккунтадан механик ҳайдовчи тайёрлаганмиз. Бизнинг ҳисобимизга қўра, 22 та машина билан дозарб қиларда 140-150 тоннадан пахта терилди. Бу — колхозда кўнига 8-9 процентдан пахта тайёрланди, деган сўздир. Силар балки «ранс жува ҳам мулоблага қилиб юбордик» деб ўйлашнингиз мумкин. Нўн, асло ундай эмас. Ўтган йили ҳам шу машиналар бетинин ишлаб, кўнига 8-9 процент пахта тайёрлашмиш, та имкон берган эди. Плани 1 октябрда бажарган эдик. Бу йил ҳам 1 октябрдан кечимасдан бажарамиз.

Шу пайт уччала машина ҳам бирин-кетин пайкалда чинқиб, хирмонга бункердаги пахтани ағдарди.

Бошлади. Биз механик-ҳайдовчилар билан бироз суҳбатлашдик. Ҳасан Жўраев бу йил ўзи бошчилиги қилаётган эвено деҳқонларига гектар бошига пландига 21,5 центнер ўрнига нанида 27 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганларини, ўзи «зангори кема» билан 100 тонна пахта теришга сўз берганлигини, дастлабки кўнига, уч-тўрт тонна пахта териш учун ҳаракат қилаётганлиги гапириб берди. Бу эвенода дефолция экан, гўза баолари ҳам дастлаб шу ерда батамом тўқилибди. Юқути эвеноларга бошчилик қилаётган механизаторлар Тўхта Умурзоков ва Ризокул Мусоқулов ҳаммасабарига ердан бериш учун шу биринчи лундаюк «зангори кема»ларини ҳайдаб бу ерга келишибди.

— Бизнинг пайкаллардаги барг батамом тўқилиб бўлган, Ҳасанбой ҳам бизларга ердан беворадилар, — деди Ризокул, — Ҳамкорлик яхши-да...

Механик-ҳайдовчилар яна машиналарини бошқариб, пайкал орадаб кетишди. Биз раис ва агроном билан суҳбатин давом еттирдик. Уларнинг таълиларидан шу нарсаларни бўлидик, колхоз кейинги тўрт-беш йилдан буён машина теримини соҳасида кеский юксалишларга эришляпти. Илгаридаги яли ҳисобининг 25-30 проценти машиналар билан терилган бўлса, ўтган йили 70 проценти терилди. Бу йил аса машина терими даражасини 85-90 процента етказишни мўдилалляпти.

Колхоз деҳқонлари йил бошида ҳар гектар ердан пландига 21,1 центнер ўрнига 23 центнердан пахта, еттиштирилди. Илгаридаги пахта теримининг 25-30 проценти машиналар билан терилган бўлса, ўтган йили 70 проценти терилди. Бу йил аса машина терими даражасини 85-90 процента етказишни мўдилалляпти.

Колхозда йилнинг охирида уюшқоқлик билан ўтавиш юзасидан зарур тадбирлар ишлаб чинқилди. Пул мунофотлари бўлган Юқути йилги байроқлар ва винпеллар таъсис етиди.

Шуни қувончиллиги, колхоз деҳқонлари йилнинг охирида кейинги бир неча йилдан бери шаҳардан ерданги қақирималлиги. Бу йилдан бошлаб аса қишлоқ мактабларининг ўқувчиларини ҳам теримга сафарбар етмаслики қарор қилинди.

Машина теримини областда энг биринчи бўлиб бошлаган, бу йил пландига белгиланган 1510 тонна пахтанинг 1400 тоннасидан ортигини «зангори кема»лар билан йиғиштириб олишга бел бошлаган ва теримнинг дастлабки мувидаюк суръат остига қамчи босаётган бу колхознинг азамат механизаторларига катта муваффақиятлар тилияйми?

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг муҳбири.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА
1968 ЙИЛ 12 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ (Планга нисбатан процент ҳисобида)		
Районлар	Бир кунда	Маъсум бошқидан бер
Янгийўл	0,46	0,46
Бекобод	0,22	0,22
Оқўрғон	—	—
Бўка	—	—
Юқори Чирчиқ	—	—
Урта Чирчиқ	—	—
Оржоникидзе	—	—
Область бўйича	0,12	0,12

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒУЗАЛАРИ ДЕФОЛЦИЯ ҚИЛИШНИНГ БОРИШИ
ТЎҒРИСИДА 1968 ЙИЛ 12 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ		
Районлар	Дефолция қилинган майдон	Маъсумиётга нисбатан процент ҳисобида
Оқўрғон	23230	54,0
Чирчиқ	12328	36,3
Бўка	18116	35,5
Бекобод	7537	26,9
Юқори Чирчиқ	1860	23,8
Янгийўл	6973	19,9
Область бўйича	70044	35,0

Оқиб ўтди беш буюк аср,
Елмасида беш буюк ҳайнал.
Дил гонҳидан тиликкангн улар
Ба наводна отдангил сайқал
Мағзур турар улар бағрида,
Ипқ машъали—Мажнун қалби
бор.

Лайлаи—Ширин салоқати-ю;
Фарҳодларнинг ўтди дәрди
бор.

Мағзур турар улар бағрида,
Тўқини улар қўлуқ дарёси,
Йиллар оша янграб йшайди
Буюк қалбнинг ўлмас навоси.
Шоир бутун умрин бағинчаб,
Беш себаҳ улар қалбад пради,
Келажакка мендан ётди деб,
Дил қонили уни яшнатди,
Беш ҳайқалики, қуёшдай
мағзур.
Ва қуёшдек бағри тўла нур.

Нусратжон ЖУМАЕВ.

Ўзбекистон совет адабиётининг ривожланишида атоқли ўзбек шоири ва адиби Мусо Тوشмухаммад ўғли Овонбегнинг ҳисси нийҳоятда каттадир. Адибники у буюк шоир ва мутафаккир Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодини ўрганиш соҳасида муҳим ишлар олиб бориб, совет навоийшунослигининг ривожланишига катта ҳисса қўшган.

1938 йилда Навоий туғулган йили 500 йил туғилишини кенг нишонлаш учун тайяргарлик бошланган вақтларда Навоийдаври, ҳаёти ва ижодини ўрганиш, унинг асарларини нашр эттириш, Навоий изодни қамолотида ўрнатиш алабий муҳитини яратилиш соҳасидаги катта ишлар фаолан ҳал этилиб килирилди.

халмд асары үчүн поэзия ра-
халмд асары. Шыңалдык, балды
маамун хал мүхүм, өмүй аны-
лиги халды үз фикр ба му-
хазаларын баен өтәди.

Поэзияда идеянын устулди-
нин тасдиқлауы асосий прин-
циптин олға сүриб, адабиятти
фикрди камбағалдыкка кутура-
рыш, адабият гошдинын ки-
либ, адабият гошдинын устул-
га итирилген Навоийдин бүтүн
июмөдети аны шу принципни,
яғни асарын маамундуулик
талабига бүйсүнгән. Унинг поэ-
малари, лирикиси, идея ба
образ бойлиги оялан үзүвчи-
ни хайратка солган томонли-
га. Навоийдин фикр саньатчи-
лык, өмүй масаласина макю-
дла муфассал тўхтаб утлу-
ган.

Ойбекнинг навоййшунослик соҳасидagi фаолияти Навоийнинг 500 йиллик юбилейи кезларида, айниқса қизғин тус олди. Унинг таҳрири остида 1948 йилда «Улуғ ўзбек шоири» ва «Великий узбекский поэт» номли мақолалар тўплами нашр этилди. Ойбек газета саҳифаларида буюк шоир Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодига оид қimmatли мақолалари билан ҳам фаол иштирок этди.

Унинг «Қизил Ўзбекистон» газетаси саҳифаларида «Улуғ мутафаккирнинг ҳаёти ва ижод йўли» номида мақоласи босилди. Бу мақола уч суҳбатдан иборат бўлиб, Ойбек Навоийни тарихий фактлар асосида шoir, oлим ва тaдбирли давлат арбоби сиф-

фахда тавдлангирми. Нарононинг қўшунлари иккида ўтди. Ҳар бири яқин асосчи сифатида таъбир ўтди. Бундан ташқари «Хамеа» достонлари ҳақида ҳам уш фикри бовен эътидан.

Юбилей таъддасида Оббек Нарононинг юбилей Совет Иттифодига барча миллатларнинг қувончи баъраига айланган. Ҳар бири қўшун асосчи ўлд уш устлари Шота Равезеви, Назомий Ганжавий, А. С. Пушкин, Шевченко, Толстой каби буюк севишли санъаткор экалгинин мароф билан қайд қилди. У Нароно яшаган давр ба ўш уш шахсонинг иккида ҳақида ҳам муфассал ўхталди ўхди.

Оббекнинг мингилек А. Пушкин

Ойбек шунингдек Алишер Навоийнинг «Мезонул-авзон» асари пайим-таъйидий текстини (1949 й.) И. О. Сулонов билан ҳамкорликда, Алишер Навоий «Талаффуз асарлар» идионини олдан «Алфалисун-Навоий» (1948 й.) асарини, П. Шамсиз билан ҳамкорликда нашрга тайёрлади. «Ўзбек адабиёти... хрестоматияси» (1945 й.) Ойбек таҳрири билан нашр этирди. «Ўзбек поэзияси антологияси»га (1951 й.) ёзилган сўзсиз билан навоий-шуносликка ҳисса қўшди.

Ойбек Навоийнинг ҳаёти ва ижоди бўйича 1935—1936 йилларда «Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижоди» ҳақидаги илмий ишини тугатган эди. Маъ-

таъдбирин асарлар етарли бўл-
магани каби, буюк шоирнинг
ҳаётига ва унинг сиесат, ад-
биёт ва илм-санъат соҳасидаги
маъсулдор филологияни тасвир
этадиган, («Равзатус-сафоя»,
«Хабибус-сейю», «Тоҳиритуд-
дун» каби тарғибот ва мемуар
китобларида ва қисман шоир-
нинг ўз асарларида урасида)
асарлар етарли эмаслигини айти-
б, Навоийнинг тарғиботча хо-
лига энд мұфассалроқ маълум-
отлар беришга ҳаракат қила-
ди. Булардан ташқари, Оббек
Навоий билан Султан Хуяйи
муносабатини ёрқинроқ очтига
уринади.

Навоёшуннос Ойбек илмий ишнинг журналда босилган «Навсий газалиётини» қисмида Навсийнинг лирик ижоди тўғрисида фикр юритилди, унинг илгирми минг баданан иборат бўлган «Чор девон»и ҳақида тўхталди ўтади. Мақола Навсий газалиётининг асосий мавзуси ва баъзи бадий приемлари билан қисқача таништиради.

Ойбек Навсийнинг лирикадаги маълумоти ва баъзи маълумотларнинг ўзини ортида қолдириб, қисқас, туғилгари соҳия ва тарафнинг, бадий тасвир воситаларида бий ақалининг тўла аришти, Шу билан бирга Навсий поэзиясининг синдий характери. Навсий усулбин туғдирган шароит ва ҳазоволар ҳақида ҳам тўхталди, мунаммал маълумотлар берган.

1944 йилда Ойбек Ўзбек адабиётшунослигига, жумладан навоийшуносликка қўшган салмоқли ҳиссаси, Ўзбек совет адабиёти равнақи йўлидаги катта хизматлари учун Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясига ҳақиқий аъзо килиб сайланган.

1946 йилда эса Ойбек «На-
вой» романи учун Давлат му-
кофотини олишга сазовор бўл-
ди.

Буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейига тайёргарлик ишларида ҳам улкан адабимиз Ойбекнинг улуши каттадир.

Ф. МУСАМУХАМЕДОВА.

Тошкент чинни заводининг
вруғи Иттифоқимиздагина
ас, балки чет элларда ҳам
шўхур. Монреалда бўлиб ўт-
ти жаҳон кўргазмасида ҳам
ини заводимиз ижодкорлари
мига жуда кўп самимий гап-
р айтилди.

Шу куиларда завод расмла-
нинг қўли-қўлига тегмайди.
Бир буюк мутафаккир Алишер
Навоийнинг 525 йиллик тўйига
ноғба-ранг совғалар тайёрла-
шадилар.

Бу тортиқлар орасида ҳай-
тарош В. Речкин ишлаган
биринчи кичик бюсти диққат-
сазовор. У Киев шаҳрида
мойиш этилиб украин ижод-
лари томонидан юксак баҳо-
нди. Бюстинг пастки қисми-
олтин хал билан «Алишев

Яқинда Ўзбекистон Енгил
поэт министрилиги ўтказган
курсида завод коллективи ик-
ки ўрини эгаллади. Кон-
грессда раҳмонлардан Е. Қо-
сов, А. Мирзобоев, Н. Мурод-
ов, А. Добриквалар қатнашди.
Ташкент савдо палатасида ў-
тказилган конкурсда ҳам юқори-
ликларни эътиборга олган ра-

сомлар иштирок этиб, фахрли биринчи ўринни эгалладилар. Бу анжуманда қатнашган завод бош раисони Б. Собиоровнинг ишлари айниқса юқори баҳо-
ланди.

қийин, жқн, улуғ мустафи-
қирқин, жолсыздык атаб шир-
номы билан италадиган адабият
музейи отчлди. Чини заводи
ишти па расмолари жу жузы
хотдылар билан жиндиан алака
урнатаргаил. Адабият музейин-
ишти директори, филология фа-
ндари доктори, профессор Хамид
Судаймон Навоий жибелгияла
багипилат чини заводида олиб
борилатган илгизара бевосита
рахбарлиги қилмокда. У куза-
дагиларга илшпалдиган
Навоий суратларини узин топиб
бебди.

Завод рассомлари ҳозир шоирнинг сурати солинган жуда кўплаб гулдор кўза, лаган ишлашяпти. Буюк шоир бир кўлда патчалла, иккинчи кўлида қоғоз тутанча шешъ ўқийдигани тасвирланган декоратив ҳайкалча ҳам битказилди. Навоийнинг сурати солиниб, турли бўёқлар билан жилдо безилган дастанларга ҳам эски ўзабк

ёзувида, ҳам ҳозирги алфавитда «Алишер Навоий 525» сузлари битилган.

Бундан ташқари, шоир юбилей мубоарати билан чиқарилаётган пилеларнинг ичига «Эсдалик» сўзи, пилеланинг четларига эса «Тилга ихтиёрсиз, элга эътиборсиз», «Золимдан вафо тилама, фосқидан ҳаё тилама», «Яхши сўз муътабар, чин сўз мухтасар», «Айтур сўзин айт, айтмас сўздан қайт» каби Навоийнинг ҳикматлари ёзилган.

Навоний бўлган жойлар — «Гури Амир», «Регистон», Самарқанднинг сурати ншланган кичик тахсимчалар ҳам қўлдан

Уау! мутафаккир шоирнинг тўғна муносиб тўғна ҳосилдаси кичида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган бош расом Б. Собировнинг, коммунистик меҳнат рабздор Э. Азимовнинг, гул солиш ҳеҳиянинг пешдаҳамлари З. Носирова, А. Тошмуҳаммадовларнинг тўғфалари айниқса маззур бўлмоқда. Яқин куларда Навоий мўзеининг залларини шу ижодкор кичилар яратган санъат намуналари беҳадли.

Тошкент чинни заводининг
коллективи улуғ шoirнинг 525
йиллик тўйини муносиб кутиб
олмоқда.

Ёнгмак дунёи — руҳсоридур бу
 Дилмиғи севили диадоридур бу.
 Юмъ ядак-тилик тақоридур бу
 Дема ҳау ким, ҳау гулзоридур бу
 Дема ҳау нофи тоғторидур у.
 Табассуни дунёи бағишлар,
 Ниғоҳи дардиға дармон бағишлар.
 Қачон бир бусадол имон бағишлар,
 Қўйи ўтирса, лаъли жон бағишлар,
 Ақойиб мудоа ғавворидур бу.
 Деам ва очди мейи баху-нибёл
 Шу он бӯди ақойиб бир қизил ҳол
 Тўшбанди мен айғи узра помол
 Уғир-тар жон замонаҳин аро ҳол
 Ки бобил хоҳини айёрдур бу,
 Висол ўмеҳди бир лаҳза юнатди,
 Қўйиб ишк бодаси сента узатди.
 Ёнб маст бир йўли ерга кулатди
 Қўнғил зулукни бир соғарға соғди
 Магар дайри фано ҳумморидур бу.
 Дедим: эт, эй қўнғининг гавҳари раҳм
 Неча мударат кутармен Камтари раҳм.
 Дед: қўй, кутмағил бундан нари раҳм
 Навонйға десам, қил эй пари раҳм
 Қўнб дер: не ҳаётсиз қоридур бу.

Янгида улуғ мута-
факкир Алишер На-
воийнинг ҳаёти ва
ижодида бағишланган
тарихий музей ишга
тушпирилди. Музей
залларида шодиринг
асарлариغا ишланган
суратлар, у билан за-
мондош бўлган киши-
ларнинг оёсдадиклари
ва бошқа жуда кўп му-
ҳим хужжатлар қўйил-
ган. Суратларда: На-
воий ижодида бағиш-
ланган кўразмалар.

И. Шмуклер
фотолари.

Шундай буюк сиймолар ўтган эски, улар ўзларининг ўтири ақли заковоти, халқларварлиги ва қўлашанча аялдога қўйдирилган маданий мероси билан баширлар тарихидо димо ҳурмат ва ёъознинг доимидарлар.

Шундай буюк зотлардан бир нажохон маданияти тарафидати нутта хисса қўйган буюк шоирлар мутафаккир Алишер Навонидар. Алишер Навоний тарихини шахс сифатида юксак талант эгаси буюк мутафаккирини билан, халқчилиги ва осончилиги йулдан бор куч-кудратини аямоме буюк гуманист сифатида ҳам шарҳ ва барча дунё халқларини танилади.

Навоий узоқ йиллик тарихи
утмишта ага бўлган ўзбек халқ
ингир маданиятини ўрганаётган
олимларимизнинг, инсоннинг г
заллигини бор-улуғворлиги бил
куйлаётган адибларимизнинг ка
да эътиборига сазовор бўл
Уларни янги-янги илмий ва б
дий асарлар яратишга ихомдла
тирди. Натижада ўзбек ва умум
совет адабиётда Навоий ҳақи
йирик-йирик илмий асарлар
бадий полотнолар яратилди.

Улуғ Ватан уруши йилларида буюқ шоир Алишер Навоийнинг 500 йиллик юбилейини ўтказишнинг таъриғларик жараёнида тасвирий ўтмиш воқеаларида замонамиз билан ҳамоҳанг гоҳ ва миттиларин топиб, уларни биринчисида тасвирлаш совет адабиётининг традицияга айланди. Ҳаёлик совет адабиётининг шоҳ асарларида бўлган Ойбекнинг «Навойи» романи, Ҳўғун ва Їззат Султонови «Алишер Навоий» драматизамда Ҳўғун, Їззат Султон, Ёроғ Шўкеевнинг ва Комил Ёиғоровларнинг «Алишер Навоий» фильmlарининг яратилишида ушбу факторлар алоҳида ўрин тутди.

Улуу мутафаккир Алишер Навоий тўғрисида роман, драма, фильмнинг яратилиши ўзбек адабиёти ва санъати тарихида катта воқеа, қувончли ҳодиса бўлди. Чунки бу асарларнинг яратилиши билан ўзбек адабиётида янги тарихий — биографик жанр майдонга кела бошлади. Адабиётимиз ва санъатимиз эса уч нодир классик асар билан бойиди. Адиб ҳақидаги драма, роман ва фильм социалистик реализм адабий тилида, бундан

маи: Лидия Батънинг «Хубустини» повести, қозоқ ёзувчи Абдулла Тожибоннинг «Ҳурто Навоий» асари ва пихотат Ино Масумовнинг «Навоий Астроф»да мусиқали драмаси шулар жумласидандир.

Уйғун ва Ўзбек Султоновнинг «Алишер Навоий» спектаклига қараётган эстетик таъсири билан соқат ўзбек томошабинларинингги эмас, балки қардош халқлар чет эл томошабинларинингги дидакти хушнуд этид. Бу жамиятда «Шекиа-СССР» жамият маърузи Гуноер Бергманнинг мазкур драма хайкалига қувидиги фикири диққатқа сазовордир: «Шекининг ўзи нақалар эди, матон

билан ёзилганлигини айтиб бер-
маймак. Чунки лардалар ўрта-
даш танаффус вақтида унинг
таржима қилиб берилган мазму-
асосида бу ҳақда аниқ фикр
тиш осон эмас, лекин бу асарин-
сахда ўйналишининг ўзи қи-
сқадир фавқуллода, ўзига хос
аъжойиб характерга эга эканли-
ни бутун қалбим билан ҳис қи-
дим ва кўриб турдим. Бу асар
қадар чуқур мазмули ва ич-
кечмасизга бой ину калар

[illegible]

Алишер Навоий сиймоси
ранда жонлатириш анча му
рада масала бўлиб, жиддий иж
изланишни талаб этар эди. 1
йилда Уйғун, Иззат Султон
Винтор Шкловскийлар томон
«Алишер Навоий» киносценар
сининг биринчи варианты ярат
ди. Сценарий Тошкент кино
дийсининг бадий советида қа
қилинади. Улуг Ватаи уру
бошланиши сабабли фильм у
лаги ишлар тўхтаб қолган

варианти шу тариқа яратилди ва шу асосда «Алишер Навоий» фильми майлонга берди. Бу фильм нент жамоатчилигига манзур бўлди ва СССР Давлат мукофоти билан тақдирланди.

«Алишер Навоий» кинофильмининг яратилиши ўзбек кинодраматургияси тараққиётида катта воқеа бўлди. Асар умумсовет киноматографиясида яратилган энг яхши кинофильмлар қаторида ўзига мўъжиза ўзин олди. «Алишер Навоий» кинофильми дувал экранидаги кезиб ўтиб, «Семиландин» киноматографикларида манзур бўлди ва чет эл матбуотида юқори баҳоланди. Чунинчи, Бевалда чиқадиган «Фурор» гавестаси «Алишер Навоий» фильмининг Шекспир даҳоси билан яратилган асарлар қаторига қўлди.

Фильмда Алишер Навоийнинг йигитлик чоғидан тортиб, то умрингача суғитг йиллари, даврингача бўлган ҳаёт йўли қамраб олинган.

Шундай қилиб, ўзбек адабиётида улуг сиймо Алишер Навоий характери ва у яшаган тарихий муҳит ўзининг бутун қарама-қар

чиликка ва мураккаблиги билан
бирин ифодасини толди. Алишер
Навоий ҳақидаги роман, спек-
такль ва фильм ҳам тоғовий-ба-
дий духтагим, катта эстетик
таъсири билан ҳамон ўқувчи ва
томошабинларимизнинг диққ-
ти хушнуд этиб, уларнинг энг севи-
ли асарларидан бўлиб қолмоқда.

ЎТИР ШОИРОВ,
филология фанлари кандидати,

Менга не ёру не давлат ҳавасдур,
Агар мен одам ўлсам—ушбу басдур.

Бу гулшан ичра йўқдир бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур яхшилик била қолса от.

A black and white photograph showing a man in profile, wearing a traditional cap with a decorative band. He is focused on painting a portrait of a bearded man, likely a historical figure, onto a circular ceramic plate. He holds a small brush in his right hand, applying paint to the portrait. The background is slightly blurred, showing some household items like a bowl of fruit.

Суратда рассом Ё. Қорабоев иш устида.
А. Абалян фотоси.

ЎЗБЕК совет адабиётида киний, ленин шарафли ва муътабар қасб эгалари бўлган ўқитувчиларнинг иши ва курашига, халқ маорифининг муҳим проблемаларига бағишланган ёпиқ бадиий асарлар бармоқ билан саналарди. Яқинда Га-гур Гулом номидаги бадиий адабиёт нашриёти томонидан босиб чиқарилган Аҳам Мирахмедовнинг «Қудрат» повести ана шундай асарлар жумласига кириди.

«Қудрат» повестини мутлоқа қилар экансиз, икки тоифадаги кучлар кураши яққол кўзга ташланади. Бир тоифада Ҳакимов, Сергей Петрович, Лола-ков, Ольга Николаевна, Ража-бов, Мария Ивановна, Сидди-ков сингари ҳар доим олга илтифот қилган, янгиликлар изловчи, қийинчиликларга бардош берувчи, тўсиқларни маҳорат билан ен-гувчи икборий қаҳрамонлар га-лаласига туради. Булар ҳақиқат галабасига, янгилик кучига, ин-сон самимиётлигига, ёпиқ тай-ратига ишонувчи кишилардир.

Иккинчи тоифада эса асқина-пишқан ўзларига дурол қи-либ олган, янгиликка тиш-тир-вога билан қарши чиқувчи, қа-биҳ ниятли, найрағибоз, юраги қора кишилар. Ҳакимов, Гу-ломов, Давронов, Ғозиев, Ва-кусов, Қўлжаев. Хайдарова на-билар ана шундай одамлар бў-либ, уларнинг асосий ишори «қон қора, қорани оқ» дейиш-дир.

КУРАШ мана шу икки гу-руҳ ўртасида кетади... Область маориф бўлимининг оддий ин-спектори, коммунист, ўттиз ил-лардаги бежирим йигит Қудрат

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

Ҳакимовнинг район маориф бўлими мудирига тайинлан-ниши «уш оғайни ботирлар» — Ғолимов, Гуломов, Собир мудири Давроновларга хуш ке-лмайди. Давронов ишдан беқор қилинган, унинг ҳамтовоқлари бош инспектор Ғолимов ва мактаб директори, инспектор дўстнинг макру-хийла тузоғи-га илганин Гуломов Қудратнинг лайини қирқинишга, унга чоқ қа-нишга киришадилар. Уларни-нинг қора ниятлари йўлида ҳар қандай қабиҳликлардан ҳам воз кечмайдилар.

Бирининг бошидан сўз қи-лиш, уни ишдан олдириб та-лаш осон эмас, алоҳатта, Шу-нинг учун Ғолимовнинг бошчи-Қудрат муҳаббатлари. Уларни-нинг турли-хилла-наирағибоз-дан иборат «режа»ларини ту-зиб чиқарилар. Энг аввало унинг «огини мойламоқчи» бўладилар. Бу иш натижа бер-магач, Қудрат билан мактаб-ин-тернат директори, ёш жувон Лолахон ўртасидаги самийий муомаладан фойдаланиб, улар-га «Фарҳод ва Ширин» деб ном қўядилар. Ҳакимов билан Ло-лахон оилаларига низо туши-ришга уринадилар. Область ма-ориф бўлимига бўҳтонлардан иборат узундан-узқоқ шикоят ха-ти юборадилар. Тухматни ав-жига чиқариш мақсадида Ғо-лимовов ўз хотинини ҳам иш-га солишдан қайтмайди. У Қуд-

„ҚУДРАТ“

ратнинг хотини Бапоратини кўп-чилик ўртасида, мағзида ҳа-қорат қилиб, шармандачини қилмоқчи бўлади. Бапорат «миш-миш»ларга, чиндан ҳам ишона бошлайди.

Шикоят юзасидан текшириш бошланади. Комиссияга яна Ғолимовов бошчилик қилади. Область маориф бўлимининг инспектори Ғозиев эса Ғоли-мовов нигорасига ўйнашдан на-ри ўтмайди. Ҳакимов ишдан олинадилар. Бўҳтон рости айла-нади. Ғолимовов вақтинча рай-оно мудири бўлиб қолади. Ин-ди нима бўлади? Наҳотки, ҳақ қарор толмас?

АБЗАМ Мирахмедов «а» повестини яратган экан, асар композициясининг пийиш-ду-та, бўлинишга алоҳида эътибор берди. Туғундан тортиб ечим-гача ўқувчи ҳажжон бир зум ҳам сусаймайди. Китобхон асар қаҳрамонларининг тақдирини бил-дан қизикади, ҳақиқатнинг юза-га чиқишига ишона боради.

Муаллиф асар қаҳрамонла-рининг ёриши чинишда ҳам анча маҳорат кўрсатган. Қуд-рат Ҳакимов ишчан, принцип-ли, талабчан, меҳрибон раҳбар, янгилик учун жонини ҳам бе-ради. Ўз ишини миридан сирғича яхши билади. Ғо-лимовов сингари лаганбар-дорларин, асқича «бағач» би-лан ишловчиларига эса ёмон кў-ради. Ишдан олишдан тақдирда

ҳам ҳовлиқмайди, ҳатто район марказидан жуда узоқ, Талди-қудуқ даштига нигга боришга ҳам рози бўлади. Қудрат у ер-да ҳам ўзининг ишчанлигини, меҳрибонлигини билан чўпон ои-лаларининг муҳаббатини қозо-нишга сазовор бўлади. У ўз бо-лишига ташна бўлади, маҳорат-навор чидайди, ўзининг тўғри-лигига ва энгис чиқишига шуб-ҳасиз ишонади.

Икки ўртадаги курашнинг ҳа-қиқат фойдасига ҳал бўлишида район партия комитетининг се-кретари Ражабов, метод кабинет мудири, Қудратнинг устози Сергей Петровичларнинг роли катта бўлади. Ражабов Ҳаки-мовнинг ҳақиқатига ишонади. Қудрат талабдоран кейин иш-нинг қайта текширилишини та-лаб қилади.

Райком секретарининг ўзи бе-восита нигга аралашиб, Қуд-ратнинг оз вақт ичда қилган ажайиб ишларининг гувоҳи бў-лади ва чинакам жонқувар, жа-фокан раҳбарининг азият чека-ниши ачинади.

Салбий қаҳрамонлар ичда энг характерли Ғолимовов образидир. Унинг портретини чизар экан, автор ташқи кўри-ниши билан ҳам ёқимсиз бў-лган киши қиёфасини яратди. У «...лўппи, гўштор юзларини ослитириб ерга қараб ўтириди. Худди ари чақиб олгандай унинг семиз бақбақаси энгаси

билан кесирдақ ўртасида ос-чи-ли турибди». Ғолимововга тўғри иш, самийий муомала екмийди. У тилда «Яшасин ян-гича таълим, урра!» дегани би-лан дилида янгица таълимни амалга оширувчилардан бири Ҳакимовга қаршилик қилиб, «илдиз олмасдан бир иложини қилишга» ҳаракат қилади. «Бо-ла тарбияси нозик иш» дегани билан бош инспектор бу ҳақда мутлақо бош қотирмайди. Би-ровга чоқ қансанг ўзинг йи-чи-ласан, дегалларидек, оқибатла Ғолимовов шарманда бўлади, сирини фойда этилиб, ишдан ҳай-далади.

Муаллиф асарнинг тили ус-тида ҳам бирмунча яхши иш-ланган. Повестини ўқир экансиз, қаҳрамонлар тилининг инди-йи-дуаллиги сезилиб туради. Ҳа-кимов кесиб-кесиб, аунда қи-либ гапирини яхши кўрс, Ғо-лимововга «денг» дейиш ха-рактерлидир. Гуломов эса гап орасида рус сўзларини қўшиб қилилади. Шунингдек, автор ўз асарига ўхшатиш, мулоба-ла, портрет чизиб қабил бадиий восталардан ҳам усталик би-лан фойдаланади.

«ҚУДРАТ» повести ютуқлар билан бир қаторда камчилик-лардан ҳам ҳоли эмас. Энг ав-вало шунинг айтиш керакки, асардаги асосий конфликт жуда эски, сиқаси чиқиб кетган воқеалар асосига қурилган.

Бирининг устидан тухмат қи-либ шикоят езиш, оилани бу-зишга ҳаракат қилиш наби во-қеаларини бадиий адабиётимиз-даги жуда кўн асарларда ўч-ратиш мумкин. Сўнгра Ҳакимов бошига мушкул иш тушганда район партия комитетининг би-ринчи секретари Ражабовнинг «область маорифининг ўзи ҳал қилсин» деб, ўзини четта оли-ши ҳам ажабланиш билан ҳол-ди. Айни пайда Сергей Пет-ровичнинг касал бўлиб қолиши ва воқеаларга аралашмаслиги ҳам гайри табиий кўринади. Область маориф бўлимининг мудири Мамад Маҳмудович позицияси ҳам пассив ва тушу-нарсиз. У аввало ўз қадри Қудрат Ҳакимовга жуда қи-янч ишонган бўлиб кўринади. Лекин кейинчалик нимагадир у ҳам «миш-миш»ларга ишониб, уни ишдан олиб ташлашга йўл қўйди. Шунинг билан бирга му-аллиф айрим сўзларини ва халқ маорифининг ишлатишга но-аниқликларга йўл қўйган.

Маъруза камчиликлардан қатъий назар, А. Мирахмедов-нинг «Қудрат» повести адабий ҳаётиимизда сезиларли эл қол-диқмоқда. Ўқувчилар оmmas авторнинг «Синфдошлар», «Ўт юраклар», «Кулган чечаклар», «Сени дерман» қабил қабил очерк китобларини яхши қабул қилган эдилар. Унинг наваб-даги ёпиқ асари — «Қудрат» повести ҳам китоб муҳлисари-нинг жонларидан муносиб ўрин эгаллайди, деган унда-да.

Раҳимберди УМАРОВ.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
13.55 — Кўрсатишлар програм-маси.
Рус тилида: 10.00 — Юнони синф ўқувчиси (телепрограмма), 10.30 — Декада кундалиги, 10.40 — Халқ контроли эфирини, 20.00 — Телеянгиллар, 20.15 — Кўрсатиш-лар программаси.
Ўзбек тилида: 20.20 — Телеянгил-лар, 20.35 — Денни кутубхо-наси. Давлат ва революция, 20.50 — «Оқ олтин» нарсон-нарсон, 21.10 — Ярим аср йилномаси, 1952 йил (ўқу серияли ҳужжатли фильм).
22.00 дан — Москва кўрсатади.
ИКИНЧИ ПРОГРАММА
13.00 дан — Москва кўрсатади.
ТОШКЕНТ КўРСАДАИ
Рус тилида: 19.00 — Ўқув эшит-тиришлар, программаси. Тарих.
Ўзбек тилида: 19.30 — Хиния (мастаб ўқувчилари учун).
20.00 дан — Москва кўрсатади.
ЎЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КўРСАДАИ
Ўзбек тилида: 20.00 — Китоб биз-нинг аўстимиз (мастаб ўқувчи-лари учун), 20.35 — Балет меҳаси.
Рус тилида: 21.00 — Хунакатли фильм, 21.10 — Реклама ва эълон-лар, 21.20 — Динанна кишлоғи ёнидаги оқшом (бадиий фильм).

ТЕАТР
МУКМИНИ НОМЛИ ТЕАТРА — 13/IX да Қари киз, 14/IX да Гули снэх.

КИНО
КИШКИ БИНОДА
Лаңма — САНЪАТ САРОФИ, «ЧАНКА», «КОМСОЛ 30 ЙИЛ-ЛИГ», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечкурун).
Зарба! Яна зарба! — «ТОШ-КЕНТ СОВЕТНИНГ 30 ЙИЛЛИГ» (кундуз ва кечкурун), «Фантомас (кеч соат 8 яримда, 1 ва 2-серия).
Мен бу ерда бахтли эдим — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечку-рун).
Минг чакириман йўл — «ЎЗ-БЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГ» (кундуз ва кечкурун).
ЕЗГИ БИНОДА
(кеч соат 8 ва 9.45 минутда бошланади).
Лаңма — «ФЕСТИВАЛЬ».
Мен бу ерда бахтли эдим — «ХИВА».
Менинг ҳаётиман — НАВОНИ НОМЛИ.
Бўйдоқнинг ҳаёти — ТЕЛЬМАН НОМЛИ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
20 сентябрда
1968 — 1969 йил
МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ.
ТЕРЕЗА ДУРОВА раҳбарли-гда ўргатилган ҳайвонлар нинг
АРАЛАШ ГРУППАСИ
АТТРАКЦИОН.
Ўзбекистон ССР халқ артис-ти Аннам ЮСУПОВ, Николай ШУЛЬГИН, УЛЬЯНОВ — Палсики иштирок этиладилар.
Тошкентда кеч соат 8 да бошланади.
Олиндан билет сотиш нас-салари очилди.
Тошкентда шабаба кунларини март — кундуз соат 3 ва кеч 8 да, яншима кунлари уч-март — кундуз 12.3 ва кеч соат 8 да бошланади.

Х. С. Мансиревнинг диссер-тация елаши («Тошкент ҳа-қиқатининг 7 сентябры сонга қаралсин»).
4 октябрда
КУЧИРАЛАДИ.

«ЎЗХЛАДТОРГМОНТАЖ» — ТРЕСТИНИНГ
МАХСУСЛАШТИРИЛГАН
ТОШКЕНТ РЕМОНТ-МОНТАЖ
БОШКАРМАСИГА
бухгалтер-ревизор, бухгал-тер, омбор мудири, товаршу-нос, газ-электр лйавандчилари, слесарь-электрчилар
К Е Р А К
Муромат учун адрес: Тош-кент шаҳар, Грампластика кўчаси, 40-уй. Телефонлар: Б-6 21-31, Б-6 03-65.

ТОШКЕНТ
«ЎЗХЛАДТОРГМОНТАЖ»-ТРЕСТИНИНГ
МАХСУСЛАШТИРИЛГАН
РЕМОНТ-МОНТАЖ
БОШКАРМАСИ
Советиш ва савдо-техно-логик усунуларни бўйича ме-хониклар тайёрлайдиган
3 ОЙЛИК КУРСГА
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Курсга нимада 2 разрядли слесарь-электроник касби бўлган 23 ва ундан катта ёшдаги граждандар қабул қилинади.
Муромат учун адрес: Тош-кент шаҳар, Грампластика кўчаси, 40-уй. Телефонлар: Б-6 17-52, Б-6 21-31.

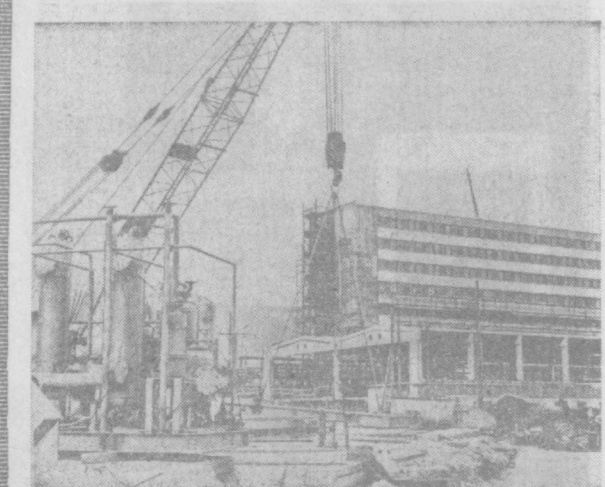
РЕДАКТОР А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШ-КЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Таш-кентского обкома КП Ўзбекистана, областского Совета депутатов тру-дящихся.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 83521х, редактор ушмоқла-лари — 83588х, 83623х, Матбулат секретарь — 83480х. Пропананда — 83378х, Партия турмуши, Ахборот-ва спорт бўлими — 83581х, Ки-лох хўжалиги, фан, маист ва олий ўқув юрталари бўлими — 83905х, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — 83876х, Катлар ва омиавий ишлар бўлими — 83404х, Эълонлар бўлими — 83814х, Коммутиатор — 830249 дан 830258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмақосони Тошкент шаҳри

Р. 08728. ИНДЕКС — 6469, № 1946.

Германия Демократик Республикасида саноати йил сайини ривожлантириш чўққилар сари илдам бормоқда. Шу йилнинг дастлабки уч ойида ўтган йилгагина қисбатан саноат қурилиши 8 процентга ошди. Суратда: Йена — Зюд иссиқлик электростанциясининг қурилиши. Бу электростанция йил бариб этилаётган Лобе-ду шаҳрини электр қуввати билан таъминлайди.

Корея Халқ Демократик Республикасида халқ ҳокимияти йил-ларда тўқимачилик саноати кенг ривожланиб, Маажуд улкан кор-хоналар ҳозирги замон усқуналар билан жиҳозланган. Суратда: Пхеньян тўқимачилик фабрикасининг цехларидан бирида.

Дунё ҲАБАРЛАРИ

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 11 сентябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнамнинг Тайпинь шаҳри теккаси озодлик армияси отрядлари билан Америка қўшунлари ўртасидаги жанг майдонига айланди. ЮПИ агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришча, ва-танпарварлар тўда душмани миниметлардан ўққа тутган, 200 минг киши лйавидан муҳим коммунистлар маркази бўлган шу шаҳарнинг қарбни, шарқни ва жанубий теккаларини ишғол қилдилар. Америка қўшмонлиги ва-танпарварларини ишғол қилган позициялардан сиқиб чиқаришга уриниб, авиацияни, шу жумладан «В-52» тийадаги оғир бомбардировчи самолётларини ишга солиди. Ва-танпарварлар эгаллаб олган по-зициялардан баъзилари Тайпинь марказидан бир ярим кило-метр нарида жойлашган.

АВСТРИЯДА НАРХ-НАВО ОШМОҚДА

ВЕНА, 11 сентябрь. (ТАСС). Австриялик уй бекалари 1967 йилда озик-овқат маҳсулотлари учун 1966 йилдагига қисбатан анча кўп маблаг сарф қилди-лар. Бу хулоса Вена ишчилар палатаси эълон қилган «Вена ишчилари, хизматчилари ва пенсионерлари оилаларининг 1967 йилдаги бюджет» тўғри-сидаги маълумотларда келти-рилган.

Ана шу маълумотларда ай-тилишча, 1967 йилда 1966 йилдагига қисбатан 10 про-центдан кўпроқ, яъни 6—12 про-цент, сўт 30 процент, гўшт 2—4 процент, сабзавот ва кар-тошка 4—7 процент қиммат-лашган.

Шу давр ичда квартира учун тўланадиган ҳақ ҳам анча ошган.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Чехословакия матбуоти ЧССР ҳукуматининг Раис О. Черник билан Совет раҳбарла-рини ўртасида 10 сентябрда Мос-квда бўлиб ўтган музокара-ларнинг натижаларини кенг ёритмоқда. Москвада имзола-ган му музокаралар ва битий-ларга Чехословакиянинг икки-соний проблемаларини ҳал этишга қўшилган катта ҳисса деб қаралмоқда. Шу билан бир-га О. Черникнинг Москвада ўт-казган сўхбатлари ҳозирги вақтдаги асосий вазифа: 1968 йил 23—26 августда Москвада ўтган Совет—Чехословакия музокараларидан келиб чиқу-вич амалий тадбирларни ижро-лик билан амалга оширишдан иборат эканлигини яна бир бор тасдиқлади.

10 сентябрда Прагада Чехос-ловакия раҳбарлари Л. Свобода, А. Дубчек, И. Смирковский, О. Черник ва Г. Гусакнинг муво-жазати эълон қилинди. Бу муво-жазатда Чехословакия социали-стик тузумини мустаҳкамлайбера-ди, унинг демократик ва ком-мунистик характерини ривож-лантириверади, бутун дунёда тинчлик ва социализм манфат-ларига хизмат қилавереди, де-йилган.

Жумладан мувожазатда душ-ман пропагандасига айланиб чет элларга ўтиб қолган Чехос-ловакия граждандарига муво-жаат қилинади, уларнинг ўз юртига қайтиб келишга сўс-кашлик кўрсатилганликлари айтилади. Чехословакия раҳ-барлари шундай қилишларни ўз мамлакатларига қайтиб, иш бошлаб юборишга даъват эта-дилар.

Чехословакиядаги ҳақиқий аҳвол олдида буржуа пропа-

гандасининг беҳуда урниниш-ла-рини чиндан ҳам ачинари бўлиб кўринади: бу пропаганда ЧССР да эълонлар тўб таъйиб этил-моқда ва улар чет элга қочиб кетишга мажбур деб ҳамон ай-саб турибди. Европа ёзувчи-лари уюшмаси номидан 8 сентя-брда Римда эълон қилинган «Янгиёшти» деб аталган му-вожазотномада «Баларки қилин-ган, қамқоқ таълиқланган, сўг-гунга жўнатилган чехослова-киялик ҳамкасбларини қўтқа-ришга даъват этилди. Наваб-даги бу сиёсий анверсияни тў-қиб чиқарган кишиларнинг си-рини фойда этиди, холос.

Душман пропагандаси итти-фокчи мамлакатларнинг ҳа-ракатлари натижасида ЧССР га «зарар» етказилган тўғриси-даги масалани рўқот қилиб чи-қилиш ҳам сира қовушмайди. Жумладан, Ғарбий Германияда қинадиган «Франкфуртер рунд-шау» газетаси, буржуа пропа-гандасининг бошқа органлари ана шу масалани кўтариб чиқ-моқдалар. Ғарбий Германия матбуоти тарқатаётган шундай гаплар Чехословакиядаги баъ-зи газеталарнинг саҳифаларига ва радио эшиттириларида сўн-либ кириб қолаётганлигидан таъжубланмай бўлмайди.

Янгиномада ўзларининг ял-лири қаракатлари ва радио эши-тириларида алоҳида лйавидлар-ни узишга, электр полстанция-ларини бузиб, нйлаб чиқариш-ларни тўхтатиб қўйишга, забастов-калар уюштиришга, саботаж қилишга, мағзишлар, меҳмон-хоналар ва бошқа муассасалар-ни ёпиб қўйишга даъват этган шарҳчилик кишиларини лақилла-тиш учун жон-жаҳд билан уриямқодалар. Контрреволюци-

онларнинг гиж-гижлаши оқи-батда вукужда келган шу хилдаги ҳатти-ҳаракатлар ҳа-қиқатда ҳам халқ хўжалигига муайян зарар етказди. Ўйла-йимки, Чехословакия халқи ана шу кишилардан айбонлигига жа-воб беринг деб сўрамак.

ЧССР даги амалий меҳнат ва иктимойи фойдалида эри-шилган социалистик галабали-ни мустаҳкамлаш учун кураш-ётган ва-танпарварларни иш-лаштириш процесси тобора ак-тивлашиб бормоқда. Айни вақт-да жипслаштириш ва бирлашти-ришга даъват этилувчи шпорлар-дан сўнгги вақтларда халққа қарши фаолияти билан ўзини фойда этган унсурларни ишғоллаб мақсадларида фойдаланиб, бу-ндай қилмасларини масъулиятдан қўтариб қолишга интилаётган ўнг, антисоциалистик кучларни назардан четда қолдириб бў-лмайди. Масалан, ҳатто ўзлари-нинг омиавий нутқларида мах-фий радиостанциялар фаоли-тини мақтаётган кишилар ҳам унрамоқда. Чехословакияда со-циалистик кучларни бирлашти-ришга бўлган соқлом интили-шини шу хилда дастак қилиб ол-шин мақсадидаги уринишлар ЧССРда капитал-измни тиклаш умидидан қайтмаган кишилар-ни муқаррар айкалаш ва фой-да этиш процессини тўхтатиб қў-йиш ниятида қилинапти.

Аммо Чехословакия ишчилар синфи, унинг коммунистик пар-тияси синфий онглигини кўрс-атишга, ҳозирги мураккаб ва-зиятни охиригача тушуниб олишга, ЧССР да социализм қурилиш манфаатларини ҳи-мо қила олишга шубҳа бўли-ши мумкин эмас.

ТАСС, 11 сентябрь.

ЧИКАГО. Мамла-катнинг илгор кучла-ри

АҚШнинг Вьетнам-да олиб бораётган жи-ракчи урушига қарши чикмоқдалар. Аҳоли уларнинг эндиан бори-халқаро Вьетнам халқининг олиб бора-ётган ҳақдорини қура-лини қўллаб-қувват-ламоқдалар. Полиция-чилар илгор куч-лар томонидан уюш-тириладиган ҳар бир намоийишга нйза ва тўқмоқлар билан қар-ши олмақда. Яқин-да «Конрад Хилтон» меҳмонхонаси яқин-да навабдаги меҳнат-кашларнинг намоийиш бўлиб ўтди.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

СОЦИАЛИСТИК ҚУРИЛИШ

БУЛАПЕШТ, 11 сентябрь. (ТАСС). Батан халқ фронти Умуменгирли кенгаши прези-дунининг кеча бўлиб ўтган мажлиси қатнашчилари бундай дедилар: Венгрия ўз экономи-касини ва ички сиёсий ҳаётини ривожлантириш йўлидан қатъ-ий олга бормоқда.

МТИ агентлигининг хабар беришча, мажлиси президиум раиси Дьюла Калляйнинг бир қанча ички ва халқаро пробле-малар юзасидан қилган докла-ди тингланган ва маъқуллан-ган. Докладнинг халқаро маса-лаларга оид бўлимида бундай дейилди: фронт ўзининг сўп-

ги съезидан бўён ўтган давр ичда тинчликни мустаҳкам-лаш ва империалистик агрес-сияга қарши курашни қучайти-риш, вьетнам халқининг ҳақ-рамонога кураши билан бир-дамликни мустаҳкамлаш соҳа-сида катта иш қилиди. Прези-дунум вьетнам халқи билан тўла бирдам эканлигини, бу-ндан бўён ҳам вьетнам халқига ердан кўрсатиш ниятида экан-лигини яна бир бор маълум қилди.

Агентлик хабарига яна бун-дай дейилди: президиум Мос-квда бўлиб ўтган Совет—Че-хословакия музокаратларининг

Йўлидан

яқунлари Чехословакияда сиёсий аҳволни нормаллашти-риш учун, социалистик мамла-катлар ўртасида ҳамкорлик эрилиш ва шу мамлакатлар ўр-тасида яна ҳам маҳкам қар-дошлик алоқаларини ўрнатиб ушун қўлай замин яратиб бе-ради, деган хулосага келди.

Президиум 1918—1919 йил-лардаги Венгрия революцияси-нинг бўламли 50 йиллигини ва Венгрия озод қилинганининг 25 йиллигини байрам қилиш муносабати билан ватан халқ фронти белгиланган тадбирлар программасини муҳокама қил-ди ва маъқуллади.

СПОРТ ҲАБАРЛАРИ

ХИСОВ ОЧИЛМАДИ

Мамлакат чемпионлари — Ки-ев динамочиларини Москва коман-далари ҳали бирон марта енга-олмадилар. ИСКА билан бўлган мусобақада ҳам москваликларнинг ораси рўбига чиқмади. Армиячи-лар гарчи зўр активлик билан курашиб, территориал устуниликка эга бўсалар ҳам ҳисовини оча ол-мадилар. «Динамо»нинг ҳисови-си бу ҳужумчилар соғу-йлик би-лан бартараф қилди. Айна чоқда армиячилар дарвозасига Сабо ва Мунтяг ҳамда Пузачлар урган анёқ зарбаларни дарвозабон Пше-чичиков маҳорат билан қайтариб турди. Қизиларни унрашуда ҳи-сов очилмай қолди.

КАССИУСДАН НИМАНИ ТАЛАБ ҚИЛИШМОҚДА?

Маълумки, жаҳон боксунинг уюшмаси ўз вақтида Пентагон-нинг кўрсатмаси билан жаҳон че-мпйони Кассиус Клейни Вьетнамда урушидан бош торганин учун фахри қондан маҳрум қилган эди. Жаҳон боксчилар уюшмаси шундан сўнг «Янги жаҳон чемпи-они» аниқлаш мақсадида бир қатор мусобақалар уюштирди.

Бирок фактлар бу найрағибоз-лик барбод бўлганлигини кўрсат-ди. «Жаҳон чемпиони» номиин олмиш учун» ўтказилган турнир қатнашчиларининг кўпчилиги қатъ-ий тарафда шундай дўшмиди: «Биз учун бокс бўйича профессиона-

лар орасида бирдан-бир абсолют жаҳон чемпиони бор. Унинг номи Кассиус Клейдир».

Собий олимпиада чемпиони негр Жо Фрезер ҳам шундай деди. Бу боксчи ҳозирги вақтда профес-сионаллар рингида бирмунча му-ваффақиятли қатнашмоқда. Ана шундай фактларга дуч келган ва Кассиус Клейни ҳеч қандай турнир-лар билан жаҳон чемпионлигидан маҳрум этиб бўлмастлигини яхши тушушган Жаҳон боксчилар уюш-маси арбоблари чемпионни «қўн-диришга» қарор қилдилар. Хуж-дорлар билан жуда яқин алоқада бўлган меҳнер Майк Лондон уларнинг розилиги билан жаҳон чемпионлиги номиин олмиш учун Кассиус Клей билан Жо Фрезер

ўртасида мусобақа ташкил қилиш-ни таққиф эди. Унрашувни Нью-Мехико штатидаги Альбукерке шаҳрида ўтказиш мўлжалланди.

Мусобақа ҳақида зайка бер-яган ҳамон мамлашча бошланиб ке-ди. Нью-Мехико боксчилар комис-сиясининг раиси Тим Келсер, агар генерал Левис Херши қарши чи-қилмасан мусобақа ўтказишга рух-сат бераман деди. Маълумки, бу генерал боксини назорат қилиб ту-рувчи Америка ҳуждорларнинг бошлиғидир. Левис Херши ўз на-вабатида шундай деди: «Агар Кас-сус Клей ўз ватандошларини Вьетнамда уруш қилишдан бош-тортишга қажирганлигини ноҳақ деб ҳисобласа мен мусобақа ўт-казишга қарши эмасман». Бунга жа-

вобан Кассиус Клей: «Узоқ вақт мусобақалашмасликка мажбур этишгандан сўнг мен ҳарқандай курашда қатнашшини истар эдим, албатта. Лекин бу мусобақада қа-қамашам деб ўз қарашини ўзгар-тиришга тайёр турганлигини бил-дирайми», — деди. (АПН).

ТОШКЕНТЛИКЛАР ПЕШҚАДАМ
Пойтахтимизнинг «Тўқимачи» стадионидида сўз ҳавасида сўз полоси бўйича Ўзбекистон би-ринчилиги мусобақалари ўтказил-ди. Бу мусобақаларга Тошкентнинг биринчи командаси жуда яхши тай-ёргарлик кўрганлигини намоийиш қилди. Бу коллектив битта ҳам мағлубиятга учрамай республика чемпионатининг голлиб бўлди. Ик-кинчи ўрини Тошкентнинг иккин-чи командаси, учинчи ўрини эса областиямиз спортчилари олдилар.

Р. 08728. ИНДЕКС — 6469, № 1946.